

Politik Bilim

Kanun Hükmünde Kararnamelerle Kurgulanan Yeni Bir Sistem...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Kamu yönetimi yeniden yapılandırılıyor. Bunun sonunda bilim ve teknoloji işleri devlet katında nasıl yönetilecek, ona bir bakalım...

“Kamu hizmetlerinin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat, görev ve yetkilerinin” **kanun hükmünde kararnamelerle** yeniden düzenlenmesinde hükûmeti yetkili kılan bir kanun çıkarıldığını (03.05.2011 günlü Resmî Gazete) biliyorsunuz. Bu kanuna dayanarak yayımlanan kanun hükmünde kararnamelerle (08.06 ve 04.07.2011 günlü Mükerrer Resmî Gazete’ler) bu düzenlemeler yapılırken, ulusal yenilik sistemimizin şemasını bütünüyle değiştiren yeni bakanlıkların ihdas edildiği ve mevcutlarda önemli işlev değişikliklerine gidildiği de herhâlde, dikkatinizden kaçmamıştır.

Bu köşede çok yazıldı, sanayimiz yeterince yenilikçi, yaratıcı değil... Bu yetkinlikleri sanayimize kazandırmak, zaman içinde geliştirerek sürdürmek zorundayız; ama bu bir sistem işi... ‘Ulusal yenilik sistemi’ denen bu sistemde yer alması gereken kurumların neredeyse tamamına sahibiz; ama ortada sistem yok... Böyle bir sistemden söz edebilmek için, bütün taraflarca benimsenmiş ulusal bir ‘bilim, teknoloji, yenilik ve sanayi politikasının’ varlığı ve bu politikaya göre kurumlar arası eşgüdümün, orkestrasyonun sağlanması şart... O yok...

Yine çok yazıldı; ulusal yenilik sistemimizin görünüşe göre iki kilit kurumu vardı: **DPT** ve **TÜBİTAK**... Yenilikçi, yaratıcı olabilmek için ‘ulusal yenilik sistemi’ denen bir sistemin şart olduğunu ve bu sistemi tökezletmeden çalıştırmak gerektiğini öğrendiğimiz 1990’lı yıllardan bu yana bu iki kurumu ve sekretaryalığını yaptıkları iki yüksek kurulu -Yüksek Plânlama Kurulu’yla (**YPK**) Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu’nu (**BTYK**)- eşgüdümlü olarak çalıştıramadığımızı cümle âlem biliyor. Son düzenlemeler, örneğin bu soruna, acaba çözüm getirdi mi?

Efendim, DPT lağvedildi; işlevleri yeni kurulan **Kalkınma Bakanlığı**’na devredildi. Başkanlığını yine Başbakan’ın yapacağı **YPK**’nın sekretarya hizmetlerini de bu bakanlık üstleniyor. **TÜBİTAK**, görünüşe göre yerinde duruyor ama, “*bilim, teknoloji ve yenilik politikalarını belirlemek; sanayinin ARGE, yenilikçilik ve girişimcilikle ilgili faaliyetlerini desteklemek; gerekli düzenlemeleri yapmak*” gibi, bugüne dek bu kurumca üstlenilmiş olan işlevler **Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı** adı altında yeniden düzenlenen ‘Sanayi Bakanlığı’na devrediliyor. Bu işlevleri yerine getirmek üzere bakanlık bünyesinde, yeni bir birim oluşturuluyor: **Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü**...

Bu durumda sanayie ARGE desteği uygulamasının ana yürütücüsü konumundaki TÜBİTAK-TEYDEB birimi herhâlde lâğvedilecektir. BTYK da muhtemelen, ilgili mevzuat değiştirilerek Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’yla ilişkilendirilecek ya da lağvedilecektir. Zâten TÜBİTAK, bu bakanlığın ‘ilgili kuruluş’larından biri hâline getirilmiştir. Yeri gelmişken belirtelim; Türkiye’nin ‘Bilimler Akademisi’ de (**TÜBA**) bundan böyle aynı bakanlığın ‘ilgili kuruluş’u olmuştur! Öyle anlaşılmaktadır ki, **Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı**, hem üstlendiği işlevler hem de TÜBİTAK ve TÜBA gibi, **Türk Akreditasyon Kurumu** da bu bakanlığın ‘ilgili kuruluşu’ yapılırken **MPM** de lağvedilip bakanlık bünyesine alınarak, Ulusal Yenilik Sistemi’nin merkezine oturtulmuştur. Unutmayalım, **TSE** ve **KOSGEB** eskiden de Bakanlık ilgili kuruluşu; **Türk Patent Enstitüsü** de Bakanlık bağlı kuruluşuydu ve konumlarında bir değişiklik olmamıştır.

Kurgulanan yeni sistemin tam anlaşılabilmesi için, sanayie ARGE desteği uygulamasının başlatılmasında, düzenlenip geliştirilmesinde önemli rolleri olan **DTM** ve **Hazine Müsteşarlığı** ile ilgili olarak da, bunlardan ilkinin tüm hizmet birimleri ile ikincisinin ‘**Teşvik ve Uygulama**’ ve

'Yabancı Sermaye' Genel M¼d¼rl¼kleri birleştirilip **Ekonomi Bakanlığı**'nın kurulduğunu belirtelim. Yayımladığı tebliğlerle ARGE desteklerinin kurumsallaşmasını sağlayan **Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu**'nun sekretaryalığı da **Kalkınma Bakanlığı**'na verildi. Bunları da dikkate alırsanız, Ulusal Yenilik Sistemi'nin, 'bakanlık merkezli' ve özerkmiş gibi göz¼ken kurumlardan bile arındırılmış bir sisteme dönüřtür¼ld¼ę¼n¼ gör¼bilirsiniz. Bu sistemi gelecek hafta irdeleriz.

CBT. 02 Eylül 2011